Ч. 213 (11.466). Львів, неділя 23. вересня 1928. Pooxtowe uplate zapłacono ryczałtem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Буде чи не буде?

(Від нашого постійного кореспондента).

Луцьк, 20. вересня 1928 р.

Кілька днів над Волинню стояв гомінкий шепіт: „буде чи не буде?". Легко доміркуватись, що шепіт відносився до нового воєводи, а властиво до його промови, що він її виголосив на зізді послів і сенаторів Б. Б. (одинки) в Луцьку 2. серпня ц. р.

Як відомо, п. воєвода висловив думку, що він нічого не має проти того, щоб будувалася самостійна Україна за рижським кордоном при умові, що Волинь на вічні часи залишиться при Польщі.

Звичайно, українські посли з „одинки" погодилися й сказали „овшем", але не погодилася польська ендеція. Мене особисто пілсудчики цілковито переконали, що ендеки не мають розуму, бо коли б їм цього розуму не бракувало, то й вони б погодилися з нашими регіоналістами. І дійсно, яка шкода може бути для Польщі від належання до неї Волині чи від згоди волинського воєводи на самостійну Україну за Збручем? Та звісно, „мондри єндек по шкодзє"!

І ендецька „Ґазета Варшавська" мабуть уже шкодує, що підсказала радянським газетам запротестувати проти будування самостійної України в Луцьку, бо „ПАТ" уже оголосив, що місцева ґазета („Пшеґл. Волинські") подала слова п. воєводи не стисло, — себ-то, що річ ішла про будування не України, а Польщі, а про Україну згадано було просто „для красного слівця", чи пак — для куртуазії, бо ж були присутні українці-еміґранти. Не можна було не сказати їм чогось приємного!

Але, поки подав ПАТ спростовання (після виїзду до Варшави воєводи), місцеві політики, як сказано вище, таємничо шепотіли: „Буде чи не буде?" і тим більше, що не знали, з чим вернеться воєвода зі столиці. Звичайно ендеки весело шепотіли: „Не буде, бо про це подбають радянські дипльомати". Згадані ж українці лише сумно ворожили: „Може й не бути, бо"...

Та на посоромлення ендеків і на користь будівництва в Луцьку самостійної України все скінчилоси, як досі, щасливо: мудрий ПАТ вивів усе на чисту дорогу.

В найбільшому клопоті, залишився один воєвідський орган „Пшеґльонд Волиньскі". Його редактор п. Загурскі так схвилювався алярмом „Ґазети Варшавскої", що наговорив такого, чого вже ніякий ПАТ не в силі спростувати.

Що мені радянські ноти! Не боюсь їх!" — подумав відважний редактор і у вступній статті написав (ч. 38):

„*Український народ, як і народ кожний інший, має право на самостійне державне існування, і це самостійне державне існування раніше чи пізніше здобуде!*".

Так і написав, а потім голосно додав: „**Україна буде!**".

Хоч мене тут називають протестантом, але я ні одним звуком не запротестував проти заяви „Пшеґл. Волиньского".

Одначе, п. Загурський не доміркувався поставити тут крапку й продовжував свою творчість, адресовану вже до ендеків, натурально, словами воєводи:

„Концепція майбутньої України, яка є найвищим наказом історії, може найдосконаліше погодитись з *державною асиміляцією* української людности на Волині, в границях Річипосполитої. Уживаємо свідомо цього поняття „асиміляція державна". Всілякі спроби „національної асиміляції" є без жадного сумніву абсурдними".

Сказано — то зручно, навіть трохи „ідейно!" Ендеки „перекололі навильот". Україці будуть асимільовані „державно", а не національно. Велика Україна буде. І комуністи ні-чи-чирк, бо їм ПАТ доказав, що не те сказано, що сказано.

А все ж таки в Луцьку маленька констернація: по-перше ендеки кричать гвалт, що вони хочуть асимілювати українців і **національно**, а по-друге, дядьки починають того:

„Коли, мовляв, асиміляція національна є абсурдом і не вдасться, то відчиняйте наші українські школи та „Просвіти", забірайте свої „Мацежи", „доми людове", й ріжні польські асиміляційні організації, „кооперативи", „жондові унії" й т. д. Пощо ж на абсурдне діло марнувати народній гріш!

Так кажуть українські дядьки.

Яку відповідь вони одержать, ще невідомо. Та й взагалі невідомо, чи відповідь буде чи не буде.

В. Островський.

Відповідь на одну промову.

Радянська українська преса про промову воєводи Юзефського.

Вся радянська преса, зокрема ж та, що появляється на Україні, зареаґувала дуже живо на відому промову волинського воєводи Юзефського, виголошену на зізді послів і сенаторів Б. Б. на Волині. Для нас цікаві голоси української радянської преси в цій справі. Очевидно, що подати їх в обширних витягах ми не можемо і з огляду на невеличкі розміри нашої газети і з огляду на цензуру. Та все ж постараємося, маючи на оці одне й друге, передати найцікавіші та найхарактеристичніші місця з голосів тієї преси.

Орган Всеукр. Центр. Виконавчого Комітету Рад і одночасно орган харківського уряду „Вісти" приніс у числі з 14. вересня ц. р. передову статтю п. н. „Отвертий воєвода" в цій справі. Навівши наймаркантніше місце з промови Юзефського, „Вісти" пишуть:

„Отже волинський воєвода розкинув давно відому програму польської імперіялістичної манії величности: захопити радянську Україну. Щоб цьому плянові надати „захисного кольору", його знову, як за петлюрівських часів, розмальовують жовто-блакитними фарбами. Нема потреби давати оцінку цьому обурливому виступові, що викрив агресивні наміри польського урядового бльоку. Свою промову Юзефський виголосив 2-го вересня. Сьогодні вже 14-го вересня. Минуло 12 днів, відколи відповідальний вищий урядовець польського міністерства внутрішніх справ виголосив прилюдно і видрукував в урядовому офіціозі промову, що являє собою неприпустимий і обурливий акт супроти радянської України і радянського Союзу, з яким польський уряд має нормальні дипльоматичні зносини. Ніяких відомостей про те, що ця нечувана виходка знайшла собі у польського уряду відповідну до цих нормальних взаємин оцінку, нема. Навпаки, є дані, що принаймні до 12-го вересня, тоб-то 10 днів після свого виступу Юзефський залишається на своєму „бойовому посту".

Орган Центрального Комітету Комуністичної Партії (більшовиків) України (КП(б)У) харківський „Комуніст" приніс на ту тему теж передову статтю у числі з 15. вересня п. н.: „Який висновок?"

„Заздрячи — читаємо там — лаврам Джойнсона Хікса, який іноді підмінює собою англійську дипльоматію, цей спритний польський адміністратор виступив з великою політичною промовою, в якій співав панеґірики політичному розумові Петлюри та його концепції „Варшава—Київ". „Ми повинні паралізувати всіх, хто заважає здійснити цю концепцію", — закликав польський адміністратор. „Варшава—Київ", це вже отверта пропаганда за відрив Правобережної України від СРСР, отвертий заклик до інтервенції, до чергової війни на полях України проти робітників і селян. Це надія на здійснення давньої мрії польської аристократії повернути свої маєтки й цукроварні, які революція передала українським трудящим. І все це виголошує польський офіційний представник влади, польський адміністратор. Такі заяви, отверта протирадянська пропаганда польського ґубернатора, отверта підтримка решток петлюрівщини — про що це все свідчить? У всякім разі, коли казати про воєнну небезпеку, то польський офіційний фашизм віби навмисне сам із собою сказується довести, що перша ланка у цій небезпеці є фашістська Польща".

Київська „Пролетарська Правда" приносить в числі з 17. вересня крім редакційної статті в цій справі під вимовним наголовком „Хто відповідає за волинського воєводу?", ще й погляди кількох київських українських учених і академиків на промову Юзефського. Цих останніх ми не будемо наводити, а обмежимося тільки до становища „Пролетарської Правди" в цій справі.

„Хто відповідає за волинського воєводу? — Таке запитання має право поставити польському урядові громадськість Радянської України. Таке запитання має право поставити від імени робітників і селян Радянської України радянський уряд урядові Польщі. Бо не відповідати за виступ волинського воєводи, колишнього петлюрівського міністра, Юзефського, не може польський уряд. Волинський воєвода отверто виголосив програму походу на Київ під приводом „українсько-польського співжиття". Тільки так, а не інакше можна кваліфікувати цю промову Юзефського на зізді сенаторів і депутатів урядового бльоку, що відбувся на Волині 2. вересня. Те, про що досі говорили неофіційні петлюрівські шпигуни, прислужники польського імперіялізму, про це тепер офіційно висловився представник польського уряду, володар Волині. Колишній міністр у петлюрівському уряді підчас польського походу на Київ, а одночасно завзятий прихильник Пілсудського, воєвода Юзефський, звісно, добре розуміється на проблемі „незалежности України". Адже він іще 1920 року „здобував" за допомогою польських баґнетів Україні її незалежність. Щож дивного, що оцей лицар походу 1920 року Юзефський не знаходить, як він сам висловився в своїй промові, нічого „суперечливого" між „незалежною Україною" й „належністю Волині до Польщі"? Щеб пак. Тим більше не можна вбачити в тім суперечливости, що славетний воєвода натякає на те, що й та „незалежна Україна", яку треба створити з радянських земель, повинна проте підкоритися Варшаві. Київ—Варшава — ось його концепція. Київ приєднаний до Волині й разом із Волинню підпорядкований Варшаві — отака має бути „незалежність України" в інтерпретації польського воєводи. Але-ж це є звичайний заклик до інтервенції на Радянську Україну, щоб поширити польську територію. Це може лише свідчити, що імперіялістичні апетити Польщі так зросли, що дозволяють вже тепер прилюдно виголошувати те, про що досі потайки мріяли. Але в такому разі за ці інтервенціоністські заклики волинського воєводи мусить відповідати польський уряд".

Як бачимо, то виступ Юзефського, що побував уже і в Варшаві на авдієнції у премієра Бартеля в справі своєї промови, спричинив йому немало клопоту. Та думаємо, що ще більше журби й дипльоматичних клопотів має завдяки щирости й отвертости свого високого урядовця польський уряд.

По широкому світі.

На рахунок воєнних довгів Франція заплатила Англії 4.000.000 фунт. шт.

Англія веде балачки з [illegible] урядом про масову виміну безробітних до Канади, призначуючи на це 60 міліонів фунт. шт.

На Раді Ліґи Націй реферуватиме справу Данціґа представник Чіле, Японія проблему національних меншостей, Німеччина санітарні справи, а Румунія розоружіння.

12-го жовтня збирається у Відні конференція „наслідних держав" по Австрії у справі переданих довгів.

Власник газетного тресту в Німеччині Гуґенберґ рішив створити нову партію „[illegible]", до якої ввійшли б [illegible] і члени „Стального шолому".

В австралійських пристанях Брісбен, Аделайде, Фрімантлі і [illegible] страйкують робітники.

Організаційний і вічевий рух.

ПОВІТ ЛІСКО.

Дня 26. 8. ц. р. відбулося справоздавче віче в *Лодині*, пов. Ліско, а вечером того самого дня віче в *Устіянові*. Оба згадані віча отворив організатор судового повіту Устрики о. Вербенець з Берегів. Реферат про політичне й господарське положення українського народу та про діяльність Українського Соймового Клюбу виголосив посол Тершаковець. Присутні вічевики висказали своє одобрення і довіря для тактики Української Парляментарної Репрезентації.

САМБІРЩИНА.

Дня 9. вересня ц. р. відбулося величаве віче в *Зарайську*. На віче прибув о. сенатор Татомир, якого привитали місцеві селяни кінною бандерією. Віче отворив місцевий парох о. Степан Макар, а до президії вибрано громадянина Михайла Коблянського. Після реферату о. сенатора про політичне, культурне та економічне положення українського народу виявлялася жива дискусія, головно на шкільні теми. В Зарайську від довшого часу громадяни ведуть боротьбу з тамошньою учителькою, полькою Куцільовою, яка в дуже ординарний спосіб поводиться з українськими дітьми в школі. Жалоби, внесені на руки інспектора Венгжиняка в Самборі, не помагали. Це спонукало громадян проголосити шкільний страйк, який розпочався 8. ц. м. Віче закінчилося пізно вечером відспіванням національного гимну. Вічевики розійшлися в піднесеному настрою з рішучою постановою твердо обстоювати свої права, а вокрема видержати в шкільнім страйку аж до сповнення слушних домагань родичів катованих дітей.

•

Спростування помилок. Сен. Кисілевська просить нас зазначити, що в поданому в 208. ч. „Діла" справозданні з II віч зайшли такі помилки: Віче відбулося в селі Текуча, пов. Печеніжин, а не в самому Печеніжині. Щодо Акрешор, то вони є в повіті Печеніжин, а не в Товмаччині, як помилково подано в згаданому справозданні.

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

Справа Надренії у польській пресі.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 18. вересня 1928.

Здавалосьби, що щоденні довгі телеграми з Женеви з вичерпуючим описом перебігу нарад конгресу Ліги Націй, друковані на почесному місці головних варшавських ґазет, повинні бути достаточним доказом зацікавлення женевськими подіями, якщо не широкої польської опінії, то бодай польських політичних сфер. Але воно не зовсім так. Передовсім спеціяльні кореспонденти кількох варшавських щоденників („Курєра Пор.", „Кур. Варш.", „Епоки") виїхали до Женеви майже виключно з огляду на **литовську** справу, яка буцім-то, по загальним польським сподіванням, мала найти в Женеві якесь сензаційне „вирішення". Дальше, цього року не було ні трішки більше зацікавлення женевськими нарадами, ніж що-року, себто і самі редактори і читаюча публика гляділа на довгі реляції з Женеви, як на „огірковий матеріял". Ніде правди діти, лектура звітів із нарад ареопагу пацифікаторів світа справді не належить до надзвичайно приємних.

Отож і надрейнська справа, як така, що евентуально буде порушено на женевському конгресі, не втішалася більшою ласкою читача, ніж напр. справа поборювання торгівлі опіюмом. Зворот прийшов щойно після відомої промови Бріяна. Її гострий антинімецький тон зелектризував і польську пресу. Не дивниця, бо промова та була надто маркантною, аби не припускати, що: або вона започаткує справді ліквідацію льокарнської тактики і заверне до давніх метод п. Пуанкаре, або теж є звичайним маневром політичного вимушення певної більшої конкретної заплати за нову концесію. В обох випадках Польща станула би перед фактом надзвичайної для неї важности. Однак польська преса не ставила у цій площині своїх уваг на маргінесі виводів п. Бріяна. Вона в один тон славила лише красномовство, патріотизм, тверезість, щирість і т. д. і т. д. керманича закордонної політики союзницької держави. Лише один „Ґлос Правди" виріжнився із хору справді дуже банальних пеанів. А саме „Ґлос Правди" з огірченням звернув увагу, що п. Бріян „забув" згадати про Польщу, як державу безпосередньо заінтересовану у ґарантіях мирової забезпеки з боку Німеччини. З усіх ґазет у Польщі лише єдиний краківський „Час" перестерігав виразно перед рожевими надіями у звязку з тою промовою.

Та хоча варшавська преса й не ризикувала отверто заспівати „вічная" політиці французько-німецького порозуміння а проте вістка про наради доповненої представником Німеччини „грубої пятки" — себто й пп. Бріяна і Мюллєра — в готелі „Бо Ріваж" уже спеціяльно над надрейнською справою, і то майже безпосередньо після „громів" Бріяна й „образи" Мюллєра, викликала у Варшаві спантеличення, ба — переполох. Санаційний „Курєр Поранни" виступив із статтею із цілком драстичним наголовком: „Патріотизм п. Бріяна і торг за Надренію" (з 15. ц. м.). Виступ п. Бріяна схарактеризований там, як маневр саме німцям корисний і для німців зроблений:

„...Соціялістичний німецький канцлер загнався задалеко у своєму змаганні евакуації повної, негайної і без усяких компенсат. Філіпіка Бріяна уможливила Мюллєрові вийти з гонором на дорогу торгу за евакуацію Надренії..."

„Курєр Польскі" у передовій статті „Надренія" (з 15. ц. м.) зразу таки вживав переляк.

„...Відомости, що йдуть з Женеви, Берліна, Парижа й Льондону мусять загострити увагу публичної опінії в Польщі. Вправді ще не час бити на трівогу і завчасно ще на поквапні висіди та пророцтва, однак не вільно пройти спокійно ані байдуже біля того, що діється у Женеві..."

Переповівши потім правильно можливости позитивного вирішення надренської справи на ґрунті ревізії пляну Доза, з полекшенням сплат німцям та одночасно з виливом більшої готівки французам, „Курєр Польскі" бідкає, що

вирішення справи евакуації Надренії на площині чисто фінансовій було б для Франції, незалежно від її фінансових користей, справжньою програною мира...

Ендецька преса пішла ще дальше, бо вже признала польську програну. „Ґазета Варшавска" так і назвала передовицю з 15. ц. м. „Поразка". Накинувшися на Бріяна, як на

купця, що дорожиться, маючи щось на продаж і бажаючи дістати вищу ціну,

центральний ендецький орган заявляє без обиняків, що сам факт принціпіяльного признання можливости швидшої евакуації Надренії, ніж це кажуть статті 428 до 432 версайського мира (ці статті титуловані „Ґарантії виконання; вони визначували окупацію Надренії та поділили цей край на 3 полоси, що мали бути постепенно звільнювані в рр. 1924, 1929 і 1934), — сам цей факт, мовляв, є уже

безпосередньою, діймаючою поразкою, яка мусить відбитися на нашому державному житті... Крім того, це поразка моральна, бо це обниження нашого престіжу.

Так само рубом ставить справу „Ржеч-

МИКОЛА ПАРФАНОВИЧ.

З моїх шкільних споминів.

4)

(З нагоди 200-літнього ювилею істнування І. ґімназії в Станиславові.)

З моїх особистих екскурсів з проф. Верхратським нагадую собі ось яку подію:

Було це наприкінці весни, перед головною конференцією. Природа була в повному розквіті. Дерева вкрилися буйним листям і цвітами, підміські левади пашними травами, всі тварини находилися в повному життєвому розвою, а нам учням наступала на пяти... головна конференція. Не диво отже, що екскурсія була доволі численна й обіймала всі три ділянки природи, а саме зоольоґію, ботаніку і мінеральоґію. Природнича екскурсія обєднувала нас, молодь із усіх дотичних кляс, і давала змогу добути собі „першу" кожному, хто найшов на прогульці чи то яку комаху, квітку чи кусок кремени, чи таки увійшов у позашкільний контакт з учителем і в інтимній з ним розмові попрохав просто вирозуміння при конференції. В тім останім випадку пок. учитель не був твердий і в своїй уступчивости казав звичайно учневі: Дитинко, прочитай собі останню лекцію. Завтра маю у вас годину, викличу і якщо відповіш, буде все гаразд! Так звичайно й бувало.

Була це неділя, біля 3. години з полудня, як численний гурток екскурсантів, у пошукуванні природних творів нашого підсоння (читай: „першої") разом зі своїм учителем природи безцеремонно, не питаючи в нікого дозволу, увійшов цілою своєю юрбою на травну леваду в селі Вовчинець під самим Станиславовом. Ми хлопці розбрилися зараз по траві, шукаючи розкішних зел, комах, метеликів, словом: усіх дарів природи. Очевидно, що молода трава під нашими ногами подавалася, а левада по масовім переході була потолочена так, якби по ній перейшла яка хуртовина. Заняті нашими пошукуваннями, не бачили ми, що леваді спішить з відсічю юрба селян з ціпами, палками, до того попереду з собаками. Поки ми зорієнтувалися в нашій грізній ситуації, лихо вже повисло над нашими головами, плечима й ногами. Спантеличені несподіваним нападом, дивимось на нашого провідника, учителя. І він в першій хвилині настрашився і замнявся, одначе опісля під вражінням натискаючого на нього хлопського бука подаючись назад, закликав: Люди, стрівайте! Чи у вас в селі блюють? — На ці слова наскакуючий на учителя хлопчисько повертається до свого батька, що позаду нього надбігав і каже: Тату! Наша Настя вранці блювала. Треба знати, що саме поширювалася серед населення пошесть, одним із симптомів якої було сильне блювання і біль голови. Старший селянин, присмирений цим запитом у своїй люті, не реплікує вже буком за заподіяну нами шкоду, а викладає вчителеві по свойому, скільки то шкоди потерпить його худоба через потоптану траву. На це питається його наш Верхратський: Батьку, скажіть, що важніше: людина чи худоба? На це питання селянин не вміє вже дати відповіди. Він роззявив рота, розплющив очі і дивиться на вчителя, який став йому викладати, що він, а з ним і ми, збираємо зілля до аптики, бо люди дуже хорують, а на цій леваді росте саме помічне на недугу зілля. Зриваючи опісля якусь квітку, каже наш учитель до селянина: Ось вам це зілля; наберіть його доволі, поварїть і вивару з нього дайте напитися вашій Насті; побачите, що вона поздоровіє! Селянин спустив очі, взяв з рук учителя зілля, а оглянувши ще раз потоптану траву, почухав себе по лобі тай каже: Цим разом ідіть так (значить: не биті), але більше не заходіть мені в траву...

З дальших учителів, що вчили у вищій ґімназії, згадаю ще математика Уриша, людину ростом низьку з вистаючим животом і козячою борідкою. Поза ґімназією проводив він весь вільний час у каварні, граючи концертово в білярд. Уриш нерадо був бачений директором, який, по фаху також математик, учив цього предмету в останній, осьмій клясі та робив йому закиди на непідготованість учнів у нижчих клясах, особливо в семій, з цього предмету.

Всесвітньої історії й історії рідного краю, себ-то Австрії, вчив нас колишній сибірський заточенець, учитель Шарловський. Цей предмет викладав він своїм способом, не придержуючися шкільного підручника. Хто з викладу не міг схопити в памяти ходу історичних подій по оповіданню Ш., тому доводилося потім важко здобути собі кращий успіх. А цей учитель був сильно вимагаючий.

З учителів, що вчили нас в нижчих клясах ґімназії, заховалася в моїй вдячній памяти особа Степана Коцюби, людини великої особистої культури, а передовсім щирого, правдивого українця. Від цього вчителя одержав я з його великої власної бібліотеки першу українську нешкільну книжку і ще хлопцем міг я з ним стрінутися нераз особисто поза школою, побалакати та послухати його розмови на українські народні теми. Молодий цей учитель мав практичну методу навчання. В кожній лавці намічав він одного сильнішого в латині учня, який зі своїми лавковими товаришами перед годиною або на павзі переводив цілу завдану лекцію та перепитував їх з усього біжучого матеріялу. Було це особливо слабшим учням у другій клясі, в якій треба було виковувати сотки неправильних латинських дієслів, дуже помічним приготовленням. Незабутній Степан Коцюба не був люблений директором і зійшов до гробу в зарані своєї учительської праці, примушений тим-же директором перед часом підняти з тяжкої недуги до виконування своїх обовязків. Це принесло йому смертний удар.

З інших наших молодих фільольоґів згадаю ще Софрона Недільського, пізнішого директора української ґімназії в Коломиї. Як молоденький, щойно укінчений фільософ ставляв він в станиславівській ґімназії перші кроки в свойому учительському званні. Ростом стрункий, з блідим, безкровним обличчам, на якому засіялися щойно перші волосинки, бічно-борідки, — таким представився нам покійний нині Недільський у третій клясі, як учитель латини. Щоб надати своїй молодечій статі учительської поваги, він громив нас різко, що відбивало дуже від його зрештою загідної особистої вдачі.

Це булиб головніші особи з галерії нашого учительського збору. А тепер перейду до нас самих, до студіючої молоді.

(Продовження буде.)

споліта", теж саме виявляючи своє занепокоєння уже в наголовку передової статті з 15. п. м.: „Чи зворот?"

„Без офіціальної резиґнації Німеччини з претенсій до Помор'я, Польща не може погодитися на вільне облегшення гарантій, устійнених у версайському договорі у виді окупації над Реном".

Далеко більше тверезо розглядає проблему Надренії інший ендецький орган, „Курєр Варшавскі". У статті п. н. „Надренія і відшкодування" з 16. п. м. автор звертає увагу на фінансові труднощі Франції, які кажуть їй шукати всяких можливих шляхів заробітку, з другого боку на відемні сторінки обовязуючого Німеччину пляну відшкодувань Доза та можливости порозуміння на цьому ґрунті з користю для обох сторін. Однак автор теж погоджується, що

Франція мовчанкою минає багато важнішої, на нашу думку, справи забезпеки, що змушує спеціяльно нас, як у цій справі найбільш либонь заінтересованих, до ще бачнішої уваги на те, що надтягає з заходу...

Та найбільш тверезо знову поглянув краківський „Час". У статті п. н. „Увільнення Надренії" (з 17. п. м.) автор признає, що військова окупація Надренії довго після війни — не для тамошнього населення велика прикрість, а для всього німецького народу упокорення національної чести. З другого зазначує фінансову скруту Франції та натиск на неї з боку Англії.

Отже Франція є подекуди у примусовому положенні. Треба мати це на увазі і не видавати наївних окликів, читаючи про поступ надрейнських переговорів, як це робить наша (польська) народово-демократична преса.

Щодо претенсій Польщі мати у цій справі голос співзаінтересованого чинника, то „Час" обмежується до ствердження, що

„На жаль версайський договір не запевнив нам участи в окупації, отже тим самим і безпосереднього впливу на справу...

І висновок „Часу" ясний:

Бріян іде послідовно до своєї цілі, себто до німецько-французької угоди і його промова була лише епізодом, що мала облекшити французькій опінії прийняти послідовні наслідки Льокарна і Туарі.

Але ось оголошено офіціальний комунікат про порозуміння „грубої пятки" з п. Мюллером, порозуміння, яким фактично признано в принципі можливість приспішення звільнити Надренію та яким рішено остаточно управильнити справу воєнного відшкодування, що доведе до бажаної німцем ревізії пляну Доза. Телеграми варшавських кореспондентів із Женеви стараються ослабити значіння німецького успіху в цих двох точках арґументами, що, мовляв, німцям таки не вдалося перевести негайної постанови про звільнення Надренії і не вдалося відмежувати від справи Надренії справи відшкодувань. Підкреслює це теж кол. ендецький сенатор п. Косковський у передовій статті у „Курєрі Варшавскому" з 17. п. м. п. н. „Після женевського порозуміння".

Перед ним п. Мюллер не оборонився. Зате оборонився перед „слідним Льокарном", перед запевненням Польщі і Чехословаччині додаткових запорук забезпеки в заміну за приспішену евакуацію Надренії.

Однак автор потішається, що у Франції за виїмком соціялістів п. Блюма і невважди відповідального п. Ерве, ні один політик ані на хвилю не спускає очей на динамічні можливости німецького росту, на традиційного „дрангу".

Шукаючи потіхи, варшавські кореспонденти з Женеви спеціяльно звертають увагу на третю точку женевського порозуміння, яка говорить про т. зв. конститутивно-уґодливу комісію. Поміж пп. Залеським і Бріяном буцімто вже рішено, що в отій комісії „візьметься під увагу спеціяльні інтереси Польщі". Інші телеграми предсказують навіть безпосередню участь Польщі у тій комісії! Однак по варшавських редакціях цього оптимізму мабуть нема. Сьогодні забрав голос у цій справі лише єдиний „Глос Правди" („Евакуація Надренії, плян Доза і проблема безпеки", передова з д. 18. п. м.). Автор цієї статті п. Фльоріян Соколов женевським вислідом не дуже вдоволений.

Безпека Европи лежить не тільки над Реном, але й над Вислою. Однобокість льокарнських умов захитала вже її рівновагою. Евакуація Надренії без достаточних гарантій завдала би цій рівновазі новий удар.

І п. Соколов потішає себе лише тим, що справи, які будуть обмірковувати намічені у Женеві мішані комісії, такі важливі, що багато води в Рейні поплине, поки їх вирішать і буде ще час ждати викристалізування „кращих" настроїв у Німеччині.

І. К-м.

Радянська Україна.

„Тривожні постріли".

Під таким наголовком находимо у харківському „Комуністі" з дня 8. вересня ц. р. фейлетон (політичний) пресового референта КП(б)У Андрія Хвилі. Цей фейлетон вартий того, щоби з ним познайомити наших читачів бодай у найхарактерніших вимках. В ньому читаємо:

„Знову прогреміли постріли. Знову зпід поли бандита-куркуля під прикритом ночі висунулася зброя й ударила вогнем класової помсти в груди робсількора. У Винницькій окрузі на с. Дзвониха 14. липня ц. р. забито пострілом з обріза Степана Патлатюка, селькора „Червоного Краю" та „Радянського Села", члена КСМУ. В тій-же окрузі проти ночи на 29. липня в с. Головчинцях пострілом з „Нагана" забито секретаря сільради Евгена Короля — селькора газети „Червоний Край". 15. липня ц. р. під вікном трудшколи села Семилівка Київської округи — прогремів постріл з обріза. Учитель Федір Сатиренко — селькор, що стояв у хаті в двох кроках від вікна — смертельно поранений впав, як скошений, і другого дня, після ампутації лівої руки, великої кровотечі й запалення брюшини, помер в Германівській лікарні. 3. серпня, о 12. год. дня в Солом'янському районі м. Києва на подвірі буд. ч. 11 по Милославській вул. найшли в непритомному стані з кількома вогнепальними ранами залізничника Терентія Ковені — комсомольця робкора „Пролетари" та „Гудка". Викликана швидка допомога завезла тяжко пораненого робкора до 2. робітничої лікарні, де він підчас операції помер. Перед смертю останніми словами Патлатюка було: „...вбитий за селькорівську роботу". Слідчі матеріяли доводять, що сількор Патлатюк був прекрасний робітник і громадянин. Про Федора Сатиренка та Евгена Короля, вже писалося (стаття тов. Михайлика „Комуніст" ч. 199). Показово, що розшук вбивці учителя Федора Сатиренка привів до куркуля Ноги, а в убистві селькора Евгена Короля замішана місцева сільська влада, злочинства якої селькор викривав, і навіть — заступник київського окрвиконкому Ковальчук, якого вже притягнено до відповідальности".

Майже з усіх газет надходять відомости про збільшення переслідування й утисків проти робселькорів. „За останній час переслідування селькорів збільшилося. Переслідування виявляється різними формами — роблять закиди селькорові, що він непридатний до громадської роботи, що його треба ізолювати від роботи, як шкідливу людину. Так переслідував селькора вчитель Обухівського р. — людина з темним минулим, що провадив протирадянську роботу на селі. Тепер його зняли з роботи. Бють селькорів. За останні 2—3 місяці побили кількох селькорів. У с. Карабчиїв, Брусилівського району, селькора Кравченка побили голова сільради й місцевий учитель, яких селькор викрив. З намови голови сільради, хулігани побили селькора в с. Галенці, Бородянського району за те, що викривав їхні злочини"... (З листа „Селянської Газети"). Збільшується переслідування селькорів, збільшується переслідування робкорів. І коли на селі бють без усяких обхідних рухів прямо з обріза, або оточують свою жертву такими чуткими, що вона може захворіти на манію переслідування і збожеволіти від щоденних загроз ворогів селькорівства, то у місті переслідування робкорів вибагливіше, гнучкіше. Тут вже не чути вбивств, як типового явища (київський випадок не типовий) — але тут маємо інше. Поки робітник або службовець не робкорствує — все в нього йде нормально. І взаємини з адміністрацією та своїми товаришами несліп і ніхто нічого негарного не помічає в роботі. Але тільки-но робітник або службовець починає робкорствувати — зразу-ж починається боротьба проти його. Одразу-ж він стає інший, ніж був за день до свого тернистого робкорівського шляху".

Причиною всіх тих „тривожних пострілів" є, на думку Хвилі, скріплена діяльність та бута „куркульні", „бандитів", релігії і т. д., які треба негайно приборкати.

„Постріли — читаємо там — що прогреміли на Правобережній Україні — скеровані нашим класовим ворогом проти соціялістичного суспільства, проти його вірного товариша — робсількорівського руху. Такі-ж класово-ворожі нашій партії ті утиски, що терплять робкори навіть від деяких відповідальних членів партії, які йдуть своїми вчинками проти партії, проти соціялістичного будівництва".

„І треба нам вдарити! Треба розворушити громадську думку, треба оточити робсількорівський рух увагою й дружньою підтримкою. Треба, щоб всі ми відчували велетенську роботу робсількорівства — пішли у наступ на ворогів його — одвертих і схованих".

„А суд наш повинен по винних вдарити. І вдарити так, щоб чула вся робітничо-селянська Україна. Письменники і поети, робсількори й журналісти складуть пісні, напишуть поеми великої боротьби цих лицарів нового життя. А ми повинні тисячами й тисячами піти в наступ на непмана, на куркуля, на бандита, на міщанство, на релігію, на некультурність, на хуліганство. Тривожні постріли знову нагадують про ворога і з окрівавленої ночі несеться клич до дальшої боротьби й праці".

Щож, не переконуємо, чи може за мало отверто написав Андрій Хвиля? В тій статті дав він добру пощочину і всій радянській пресі, що появляється в межах УСРР, за те, що вона не занялася як слід справою „тривожних пострілів" та не постаралася своєчасно взяти загрожених від них в оборону. З того становища Хвилі не далеко будьоб до висновку, що й та преса „сприяла" куркульні, „бандитам", релігії, міщанству і т. д. Але наводити ще й ці міркування колишнього ворога російських комуністів, а тепер референта пресового відділу при ЦК КП(б)У будьоб недоцільно, бо й наведеного досить. Все воно таке виразне й безпосереднє, що не вимагає ніяких виснов та освітлень.

Рим змінився.

(Лист з Італії.)

Рим, 15. IX. 1928.

Якщо вам коли доводилося бувати в Римі, і якщо ви приїхалиб тепер до нього після двох-трьохрічньої відсутности, — вас чекала би приємна (або й неприємна) несподіванка: ви не пізнали би Риму. Власне ви відчули би те, що відчуває кожний, віднайшовши свого приятеля після довгих років розлуки: ви знали би, твердо-переконано знали би, що перед вами знаходиться ваш давній приятель і друг, але ви цього вже більш не відчували би. Для вас були би вже чужими, незнайомими, і його посмішка, і погляд втомлених очей, і зморщки, що побігли густою сіткою попід очима, прорили глибокі борозни на лобі і коло уст. А головне — самий спосіб думання і висловлу видавався би вже вам цілком чужим і незвичайним...

Те саме відчули би ви, певно, в Римі. З тією хиба ріжницею, що давній приятель ваш сильно постарів і погорбатів, а Рим — помолодшав і випростувався.

Рим виріс, розкинувся далеко поза свої старі межі. На Сході, по давній Номентанській дорозі, по котрій втікав свого часу від замовників Нерон, навкруги давньої Святої Гори, славної однією з перших соціяльних революцій, яку знала Европа, бо власне до неї відділилися в 495 р. до Р. Хр. коло 4000 плебеїв, покинувши Рим і його шляхотних патриціїв на произвол — і на котрій ще три роки тому вільно пасли римські бики з довжелезними рогами та на котрій запеклі англійські туристи, з „бедекером" на перевязі сумно переконувалися в „релятивности" річей і розмірів — („Свята Гора — се ж власне дуже невеличкий горбок, на котрому не тільки 4000 осіб напевно було би дуже тісно, а навіть і півтисячі не дуже просторо) — тепер виросло ціле місто — „Читта-джардіно" — гарненьких невеличких, головно трьох поверхових домів з точно такими-ж маленькими, але згрібненькими садочками. Це — місто урядовців. Уряд відпустив для збудовання цього міста величезні кредити, допомагав, як міг, найшвидшому влаштуванню і проведенню вулиць, води, електричности, трамваїв, — і тепер ця колись цілком безлюдна місцевість живе повним життям великого модерного передмістя. Бють там водограї, функціонують крамниці. — І коло новеньких, свіжо пофарбованих парканів товпиться галасливий народ.

На півночі, за Тибром, на тих низьких полях, де великий римський диктатор Цинцинат, в простоті свого характеру і звичаїв власноручно орав колись свою землю, ще років тринять тому, як оповідають, стояло лише кілька незначних будівель, що їх майже щороку заливав водою Тибр. За останні десятиліття там виросло одно з найбільших модерних передмість, під назвою Праті, з прегарними широкими вулицями, обсадженими деревами і прикрашеними квітниками та водограями. Модерні шестиповерхові будинки з гарними фасадами, величезні церкви, широкі майдани, величезні крамниці з богатими вітринами і навіть деякі монументи надають краси цьому давніше цілком пустельному місці. І лише вохкість, сильні тумани зимою та духота літом нагадують, що ці місця були ще не так давно у безперечному володінню повіней Тибру. Але найбільші зміни відбулися тут за останні пять років. Не помилюся, коли скажу, що половина Праті виросла власне за останні роки. Місто розрослося в цьому напрямку за кілька кільометрів, досягаючи майже Гори Маріо, де в жовтні цього року, в річницю фашистівського походу на Рим, поставлять величезний моноліт Мусоліні з карарського мармору. Тут повиростали головним чином кооперативні палати ріжних міністерств для приміщення родин їхніх урядовців. І тут уряд вложив величезні капітали, субсидіюючи будівництво і даючи довготермінові кредити. Вулиці та майдани розбивалися відповідно до модерних критерій вигідности, гігієни і краси. Варто особливо відмітити цілком нову площу — „пяццу" Мадзіні з її прегарним водограєм, а також бульвар — Віале Мадзіні, що має вигляд прегарного саду з квітниками поміж двома дорогами автомобілів. Взагалі фашистівський уряд, дбаючи про ріст столиці Італії, про постачання економічних і вигідних помешкань для своїх урядовців, пильно дбає про естетику міста і про його гігієну. В цьому відношенні перше місце віддається саджанню дерев і заводженню нових садів і парків. Ще не так давно, окрім величезного парку Віллі Боргезе, в осередку міста не було садів, де могли би гулятися діти і відпочивати дорослі. Далі Віллі Боргезе в ночі замикалася завжди замкнена, і нещасні римляни в душні гарячі ночі не мали іншої можливости, як залишатися до пізньої ночі на вулицях коло каварень. Тепер, не кажучи вже про те, що сам парк Віллі Боргезе є цілу ніч відкритий при чому на відкритому повітрі влаштовують і дансінґи і каварні з оркестрами і ріжними дивертисментами — співаками, хорами, гімнастиками, балетом то-що, але і в ріжних місцях міста [illegible] Так у

...ному осередку міста уряд Муссоліні відкупив з приватних рук для влаштування інтернаціонального інституту угіднювання цивільного права віллю Альдобрандині і віддав її внині сади на користування римлян. На Целію, коло Колізею, в дуже бідних і нездорових кварталах відкрито для публики сади Віллі Матей, з чудовими красвидами, водограями і квітниками. Цілі вулиці засаджують деревами, прикрашають квітниками, при чому вчені садівники не вагаються пересаджувати з корінням цілі величаві дерева. Не рідко для вручности робітників і вуличного руху, робота ця відбувається в ночі, і мешканці якоїсь вулиці одного ранку мають приємність прокинувшись знайти перед своїм вікном величезне зелене дерево. Проте, ці експерименти, треба визнати, не завжди проходять щасливо, і найкраща з римських вулиць Віа Венета, по обох сторонах якої ідуть найбільші і найбагатші готелі, цілий цей рік простояла з голими стовбурами дерев, що були посаджені, замісць вирубаних прегарних платанів, призвичних занадто тривіяльними для головної вулиці „Імперського" Риму.

Але найбільшим досягненням уряду в цьому відношенні треба визнати відкриття цілком нового величезного парку Слави („Вілля Глорія"), в котрому кожне дерево було присвячене памяті вояка, що загинув славно в бою, за батьківщину.

Плекання патріотизму, любови до рідного, любови героїчної і безумовної — це, як відомо, є одним з головних завдань фашистівського уряду. І для того уряд не шкодує жадних засобів. Побіч з піднесенням краси і величі модерного Риму, він намагається піднести як лише можливо вище славу і значіння давнього, не забуваючи, розуміється, звязати давній і модерний Рим одною ниткою безперервної традиції. На відбудування величі давнього Риму затрачується величезні засоби. Навкруги Капітолія, цього серця давнього Риму, де два роки тому брудні, страшні халупи вкривали схили історичної гори, викликаючи глузливі посмішки і нехіть чужинців, тепер кипить гарячкова робота над очищенням її від цього намулу останніх століть. Театр Марцелля вже звільнено майже цілковито. Цівою повалення цілого кварталу домів відкрито величезний і прегарний Форум Августа з храмом Марса Переможця, з базилікою і цікавою мармуровою підлогою. Ще далі, коло драматичного театру „Арджентина", де вузенька вулиця не давала можливости вільного руху взагалі і по виході з театру — зокрема, уряд зніс цілковито теж цілий квартал шестиповерхових будинків, відкривши несподівано під ними аж цілих три досить добре законсервовані старі римські храми. Незабаром розпічнеться кольосальна робота над звільненням від будинків величезного простору колишнього „Цирку Максімусу", котрий в давні часи міг містити, як писали давні письменники, до 300.000 глядачів, а також просторені навкруги незвичайно цікавої могили Августа, що тепер цілковито ще закрита брудними непривабливими будинками, в котрі і сонце ніколи не має ані охоти ані можливости заглянути. По звільненні від них, перед могилою Августа повстане велика гарна площа, як це зроблено минулого року перед майже новим, настільки перебудованим будинком Національної Опери. Можна будоб ще довго продовжувати це перераховування, але я певний, що читач вже і так має цілком ясну картину тої незвичайної діяльности, яку виявляє фашистівський уряд для піднесення престіжу і краси своєї столиці. Мимоволі насувається питання, коли і що буде зроблене для піднесення нашої столиці?

15. IX. 1928. **Евг. Онацький.**

Ріжні вісти.

З МІСЬКОЇ РАДИ М. ЛЬВОВА.

Вибори до міської ради у Львові.

Згідно з ухвалою Прибічної Ради з 13. вересня у воєводи Голуховського явилася 19. вересня делегація голов клюбів радних м. Львова: Децикевича (Укр. Кл.), д-ра Домашевича (союз сто), д-ра Герштали (ППС), Литвиновича (Клюб Госп.), д-ра Шморака (Кл. нар. жид.) і проф. Хилінського як внескодавця, щоби предложити воєводі ухвалу Прибічн. Ради в справі відкликання ком. Стшелецького. Проф. Хилінський в імени делегації сказав, що Рада вважає відкликання Стшелецького некорисним для міста. Воєвода Голуховський відповів, що погоджується зі становищем Приб. Ради та що робив заходи в тій справі, одначе рішаючі чинники з огляду заг.-держ. інтересів вважали за конечне покликати Стшелецького на його становище в мін-стві вн. справ. Рівночасно воєвода сказав, що теперішній урядовий комісар м. Львова проф. Надольський буде останнім представником уряду, що виконує обовязки президента міста. Уряд хоче вже рішучо привернути місту самоврядування. Вибори до міської ради відбудуться на весну, а найдалі в літі 1929 р.

Пращальна промова Стшелецького.

В четвер 20. вересня зібралася рада м. Львова в комплєті, щоби попращати ком. Стшелецького. При тій нагоді ком. Стшелецький виголосив пращальну промову, в якій закомунікував радним актуальні справи міської господарки. М. і. сказав, що за його урядування опрацьовано новий організаційний статут управи міста і він поручив його ввести в життя, але не стало йому часу на сконтролювання й виекзеквування розпорядку. В бюрах магістрату є стільки безладдя й консерватизму, що не поможуть і найліпші статути і закони, коли виконавці їх робитимуть це бездушно. Поміж працьовниками управи м. Львова треба далі переводити „виміну мізків", передовсім в управах лісових ревірів, розстатися з тими, які не в силі дати зі себе вже нічого громаді, не в силі заплідити її ніякою думкою, ні оживити її господарку. Далі говорив про фінансові справи міста, про недобір бюджету та радив на покриття видатків затягнути облігаційну внутр. позичку.

*

З денного порядку полагоджено виделегування пятьох представників Прибічної Ради м. Львова на ювилейний зїзд чехословацьких самоврядних установ і громадських союзів у Празі, що відбудеться від 22.—30. вересня. Делегатами вибрано: проф. Козловського (госп. кл.), кс. д-ра Шидельського (ХД), д-ра Герштали (ППС), д-ра Шморака (кл. нар. жид.) і сен. Децикевича (Укр. Кл.).

*

Як зачувати уступає зі становища начальника промислового виділу д-р Клімув. Він відходить на становище заступника сусп.-політ. виділу при мін-стві вн. справ. Перед кількома місяцями польська преса містила полемічні статті проти Клімова.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ ЇДЕ ДО БУКАРЕШТУ

З Букарешту повідомляють, що на найближчу неділю заповіджений там приїзд марш. Пілсудського.

Мін. Арґетояно сказав, що 30. вересня і 1. жовтня буде в Букарешті офіціяльне приняття марш. Пілсудського. — До Польщі Пілсудський верне в перших днях жовтня. До Румунії їде шеф канцелярії мін-ства військових справ полк. Бек і кап. Соколовський.

КОНФЕРЕНЦІЯ БОЛДУИНА З ПОАНКАРЕ.

Кажуть, що конференція Болдуїна з Поанкаре, яка відбулася 20. вересня в Парижі, має причинитися до скріплення й спрецизування одностайного фронту Франції й Англії в справі Надренії. Обом премієрам ходило про устійнення рен. суми, якої союзники мають домагатися від Німеччини та про обговорення справи воєнних довгів в Америці у звязи з евакуацією.

НАСЛІДНИК ВАН ГАМЕЛЯ.

Рада Ліги Націй іменувала італ. дипломата гр. Гравіну наслідником Ван Гамеля на становищі вис. комісаря Ліги Націй у Данціґу.

Зі спорту.

УКРАЇНА—ЛЕХІЯ.

Товариські змагання, останні в цім сезоні між повищими дружинами відбудуться в неділю 23. ц. м. в год. 3.30 на грищу „Лехії" (40 п. п.) на Погулянці.

Змагання заповідаються дуже цікаво, тому, що „Україна" є тепер в добрій формі і доложить всіх зусиль, щоби вийти з цих змагань з почесним для себе вислідом.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·86·25—8·87·00, канадійський долар 8·80·00—8·80·50, чеська корона 0·25·00—0·25·50, австрійський шілінґ 1·25·00 - 1·25·50, румунська лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·00—0·34·50, швайцарський франк 1·71·50—1·71·75, фунт штерлінґів 43·40·00—43·70·00, радянський червінець 26·00—27·00.

Золото: 20 корон 36·40·00—36·70·00, 20 франків 34·40·00—34·70·00, 20 німецьких марок 42·40·00—42·70·00, 10 російських рублів 46·80·00—47·20·00.

Срібло: Аврстрійська корона 0·70·00—0·71·00, 5 австрійських корон 3·50·00—3·60·00, австрійський фльорен 1·77·00—1·80·00, російський рубель 3·00·00—3·10·00, копійки за рубель 1·50·00—1·55·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 43·75—44·75, пшениця селянська 43·25—44·25, жито галицьке 33·75—34·75, ячмінь галицький броварняний 35·50—36·50, ячмінь на пашво 27·25—28·25, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 29·75—30·75, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 65·50—70·00, фасоля колірова 48·00—50·00, фасоля краса 60·00—65·00, горох ців-Вікторія 53·00—63·00, горох пільний 52·00—57·00, бобик 30·00—34·50, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 32·00—35·00, сіно солодке краєве прасоване 18·00—19·00, солома прасована 5·00—5·25, гречка 33·25—34·25, льон 64·00—65·00, лубінь синій 21·50—22·50, ріпак озимий 73·00—75·00, мука пшенична 40 прц. 82·50—83·50, мука пшенична 50 прц. 74·00—75·00, мука житна 65 прц. 54·00—55·00, грисік кукурудзяний 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 24·50—25·00, отруби пшеничні 23·50—24·00, крупи гречані 80·00—82·00, пшоно 80·00—82·00, крупи ячмінні 48·00—50·00, пенцак 48·00—50·00, просо краєве 39·00—41·00, макухи льняні 49·00—50·00, конюшина краєва 220·00—250·00, мак синій 128·00—138·00, мак сивий 100·00—110·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки уживані добрі 1·38—1·42.

НОВИНКИ

— Почтові складанки розсилаємо з нинішним числом та просимо Вп. передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплату просимо висилати безпосередно до Адміністрації, яка на місяць жовтень 1928 р. виносить 4.50 зол.

— **Сен. Кисілевська в Чернівцях.** Довідуємося, що сенаторка О. Кисілевська була на днях у Чернівцях, щоб відвідати тамошню українську громаду. П-ню Кисілевську витало хлібом-сіллю старше громадянство, а окремо студентська молодь, що гуртується в товаристві „Чорноморе" і численно зібране патріотичне міщанство.

— **Український павільон** буде стояти на виставці в Шікаго в 1933 р. Про це довідуємося від нашого земляка з Шікаго, адвоката Смука, що приїхав до Европи з метою пропаганди згаданої виставки і перебуває тепер у Львові. Міжнародня виставка в Шікаго з нагоди 100-ліття існування цього міста перевищить своїми розмірами всі дотеперішні. Американські українці збирають окремий фонд, щоби на ній поставити власний павільон.

— **Треба було аж міністра...** Поліція зачинила нічний льокаль „Пекелко" у підземеллі під каварнею „Метрополь". У цьому кабаретику йшла віддавна „широка забава" з бійками, що кінчались не безкровно. Цими днями трапилось так, що поруч, у „Краківськім готелі" мешкав міністр Складковський. У ночі збудили його крики гостей з „Пекелка" і револьверові стріли. На його доручення переведено слідство, яке ствердило відомі факти.

— **З людського звіринця.** 18-літній шевський челядник у Львові Франц Фішер відповідатиме перед судом за злочин насильства над 7-літньою дівчинкою. — У нім. місті Шомберг пекар Мошнер отруїв своїх четверо дітей.

— **Подружа і військова служба.** Польський закон з 23. травня 1924 р. забороняв женитись без дозволу військової влади тим, що не відслужили у війську або не були з нього звільнені. Новий розпорядок касує цю заборону. Тільки ті, що саме служать у війську або вже зачислені до нього мусять мати дозвіл влади на шлюб. Одначе подружа не дає права до ніяких військових полекш.

— **Катастрофи й нещастя.** В еспанськім місті Невас поїзд, що їхав з Мадриту, зійшов зі шляху; 9 осіб ранених. — У Празі на виставовій площі впала з одного павільону величезна шиба, що ранила 15 робітників. — Буревій, що гуляв у Злуч. Державах убив 2000 осіб на просторі від Порторіко до Фльориди; тепер він ослаб. — Розбився англійський поїзд в м. Герінгрос; 20 осіб ранених. — У Баку горять нафтові шахти. — В Штрасбурзі згорів 5-поверховий будинок зі збіжам. — У Варшаві впав з даху 4-поверхової камениці 20-літній бляхар Больґер і вбившись тяжко поранив випадкову прохожу.

— **Пробний лет Цепелина.** Передучора вийшов із варштатів Фрідріхсгафена вперше новий „Граф Цепелін", що має завести д-ра Екенера через море в Америку. Першу пробу лету зробив він над озером Боден у напрямку швайцарського кордону. Його супроводили чотири літаки. Завтра буде ця спроба повторена ще раз, щоби поробити деякі уліпшення. „Цепелін" летів уперше силою нового газу, досі у таких бальонах невживаного. Бальоном їхало 50 пасажирів, крім техніків, керманича і робітників. Новий бальон не видав у леті дотеперішнього шуму, такого неприємного для пасажирів літака.

— **Сензації.** У Вильні в одній приватній хаті найшли в стіні панцирну касу, де були складені дорогоцінности на 4 міл. зол.; скарб був перехований якимсь росіянином підчас війни. — Бувший міністр справедливости Мекленбурґії д-р Брюкнер заплутаний в якусь нечисту любовну історію і щез останніми днями.

— **Електрична фарма.** Недалеко від міста Манделейн у стейті Іллінойс, уладив один американський міліонер фарму, на якій все домашне та хліборобське приладдя є порушуване електричною силою. Електрифікація фарми коштувала його 150 тисяч долярів.

— **Арештування виновників нападу на кооп. „Сільського Господаря" в Жовкві.** Як ми вже повідомляли, дня 15. вересня бандити приїхали автом до Жовкви і тут забралися розбивати касу „Сільського Господаря". Їх сполошив Ів. Рудник, який саме привіз товари зі Львова. Тепер поліція арештувала виконавців того нападу: Ант. Кардаша, шлюсаря, Мих. Охрима, муляря і Дм. Хомицького, шлюсаря. Слідство виказало, що вони виконали вже 10 вломів, а саме в „Центросоюзі" при вул. Зіморовича 20, в „Маслосоюзі" при вул. Косцюшка 1а, в „Труді", Ринок 39, вдруге в „Маслосоюзі", в бюрі „Сили" при вул. Краківській, двічі до фабрики туток „Аіда" і вкінці вдруге до „Центросоюзу".

— **УВО до прокуратора Ґіртлєра.** Львівська „Хвіля" приносить вістку, будьто би УВО вислала листи з погрозами до вищих держ. урядовців. М. і. такий лист дістав прокур. Ґіртлєр і віддав його до диспозиції відносного слідч. судді.

— **Висилка українських друків у Румунію.** Українські книжки, призначені до висилки у Румунію мусять бути насамперед предложені до перегляду румунському посольству у Варшаві або генеральному консулятові Румунії у Львові. Після засягнення тими властями дозволу з Букарешту щойно можна висилати посилки читачам і книгарням у Румунії.

— **Ріжні вістки.** В Буенос Айрес зорганізована радянська виставка торговельним рад. представництвом півд. Америки. — Німецький генер. консуль Геннекен потонув підчас купелі в Мармориім морі. — У Швайцарії відкрили шпигунську організацію, що мала воєнні цілі; один з її членів вів контрабанду наркотиків. — На франц. Ривієрі помер у 94 р. бувш. нім. амбасадор в Петербурзі граф Пурталес. Йому довелось передати Сазонові в серпні 1914 р. ноту з виповідженням війни. Сазонов пише в своїх споминах, що оба дипльомати плакали в цій трагічній для них хвилині. — На віддалі 450 км. від Мексику бандити напали на поспішний поїзд, перестріляли службу, ограбили пасажирів, підпалили поїзд і втікли. — Братанич шведського короля гр. Бернадотте женить ся з донькою американського міліонера Менніль. — Ген. Сікорський старається дістати дипльоматичну посаду; є вістка про його кандидатуру в польській делегації у Лізі Націй. — Польща підписала дві умови на вивіз вугілля до Фінляндії та Латвії з Гор. Шлеська; транспорт матиме 75.000 тон.

— **Банда пачкарів алькоголю в Злучених Державах.** Недавно викрила американська поліція знамениту зорганізовану банду „бутлеґерів" в Шікаго. На днях викрили таку саму організацію у Філядельфії. До викриття банди причинилися самі її лідери, що необережно вплачували банкам неприродно великі суми гроша. Провідником банди, як виявилося в слі-

стві, був якийсь Гоф, який разом зі своїм помічником перевіз за 5 років діяльности банди — 500 посилок алькоголю. Банда стояла в контакті зі своїми товаришами по фаху в Шікаго.

— **Прогібіція.** Прогібіція, як відомо, істнує в Америці радше на папері ніж на ділі. Головна причина цього явища це те, що звичок не можна людям заборонити ані наказати, хочби і цілий нарід сам собі заборонював чи наказував. Та чого не може зробити ані нарід ані влада, хоче зробити автомобілевий фабрикант Дюрент, з Ню Йорку. Він призначив 25.000 дол. в нагороду тому, хто подасть найліпшу пораду, як ввести в життя прогібіційні закони.

— **Нові горожани Злучених Держав.** У Злучених Державах за останніх двайцять літ, від 1907-го до 1927-го року, 5,321.874 чужинців заявили бажання стати американськими горожанами. З цього 2,820.706 людей допущено до горожанських іспитів. Одначе тільки 2,386.635 дістали горожанські папері і стали повноправними горожанами Злучених Держав. На протязі цього самого часу 6,661 чужинців дістало неправно американське горожанство і суд відібрав їм право бути горожанами Злучених Держав. Заплата за натуралізацію за тих двацять літ доходила до 10,824.000 долярів, а кошти натуралізації 10,336.000 долярів.

— **Скільки людей переїздить Ніягару?** За один рік, від березня 1927-го до 1928 року, перейшло і переїхало 10 мілїонів людей через всі три мости, які ідуть понад водопад Ніягари і лучать Канаду із Злученими Державами. За той самий час переїхало через мости 2,019.772 авт. З того 1,003.836 авт переїхало з Канади до Злучених Держав і 1,015.936 відси до Канади. Обчисляють, що цього року туристичний рух до Канади і з Канади є ще більший.

— **Спокійний погляд на світ може мати** людина лише тоді, коли обезпечила своє життя та життя своїх близьких. Хто хоче довідатись про умовини обезпечень, нехай звериться до нашого Т-ва „Карпатія“, Львів, Руська 18., І. п.

З відчитової салі.

СУЧАСНИЙ КИТАЙ Й УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

З ініціативи пос. Дм. Паліїва, а під фірмою Т-ва українських письменників і журналістів відбувся в середу (19. н. м.) в салі „Української Бесіди“ відчит п. Костіва Гірняка про сучасний Китай. Публика, принанена екзотичною темою, битком заповнила салю. На жаль, прелегент не здійснив покладаних у ньому надій. Відчит мав дуже загальний характер. Прелегент залюбки користувався бомбастичною фразеольогією студентського рівня, часто відбігаючи від теми, а ще частіше поминаючи факти, навіть відомі пересічному газетному читачеві.

Прелегент коротко подав географію й жкасний поділ Китаю, а опісля зупинився теж найзагальніше над китайським хліборобством, торговлею і промислом. Дещо ширшого подав він про семейне життя китайців, але — перейшовши до релігійного, тільки принагідно назвав різні релігії (будизм, конфуціянізм, шаманізм, поклонників сонця) і почав „торощити“ християнізм як засіб імперіялістичної політики, мабуть забуваючи, що до визвольників Китаю належить „християнський генерал“ Фенг. Загально говорив прелегент і про китайське шкільництво, яке — хоч не дає всесторонної загальної освіти, — то випускає добрих спеціялістів, що — мовляв — не є заламанами свого народу. Мало що зміг сказати доповідач про китайську літературу, бо виявив, що ця ділянка є чужа для нього, а вже нічого про театр. Приступаючи до обговорення політичного життя Китаю, прелегент засував загально лише 17-літню визвольну боротьбу під проводом Чанг-Кай-Шека (якого він називав Жан-Кай-Ші). З часів так. боксерського повстання він згадував великі страхіття, а між іншим перебрав міру, подаючи нам до вірування, що англійці, опанувавши Пекін, вирізали половину населення півтораміліонового міста. Вкінці доповідач, що відчитав свій реферат досить плитко, російщиною пронизаною мовою, приєднався до думок Вільгельма II. про жовту небезпеку.

Говорячи про китайську політику, не поминув доповідач і нашої політики та парляментарної репрезентації, що — зовсім невідомо — викликало плюскання слухачів. Можна було чути замітки, що — мовляв — в порядку є, коли прелегент говорить про Китай, пробувши в ньому вісім літ, але з якої речі пробує він критикувати нашу політику, коли в краю не пробув він іще й вісьмох тижнів.

Наприкінці подає доповідувач деякі дані про життя-буття українців на Зеленому Клині і в Манджурії. На Зеленому Клині живе до півтора міліона українців (80 прц. всього населення), займаючись хліборобством. Українське населення живе там в достатку (пересічне посідання від 80—100 десятин). За часів істнування національної влади на Україні Зелений Клин заворушився, виявляючи великі потенції в напрямі творення власного життя. В добі Колчаківщини українське життя на Зел. Клині почало занепадати, а вже зовсім заглохло з приходом більшовицької влади. Радянська влада веде на Зел. Клині наскрізь русифікаційну політику. Нема там ні українських шкіл, ні українських газет, навіть газет з України не допускають на Зелений Клин. В Манджурії живе до 60 тисяч українського населення. Є це головним чином службовці манджурської залізниці та торговці. Осередком українського життя в Манджурії є Харбін, де за часів істнування національної влади на Україні вибудовано триповерховий будинок, в якому приміщено українську народню школу, українську гімназію й українські громадські організації. З моментом поширення більшовицької влади на Далекому Сході і переходу манджурської залізниці в руки більшовиків, українське життя в Харбіні занепало. Більшовики захопили були навіть український дім, який з черги захопили китайці, заявляючи, що повернуть його українській національній владі, скоро така заіснує на Україні.

Найбільшу життєвість в Харбіні виявляв Українсько-галицький Комітет під проводом Паславського. Тепер пристановищем українського життя є Харбіні є Т-во „Січ“ під проводом згаданого Паславського і Марчишина (оба галичани) та українська церква.

Рівень реферату п. Костіва Гірняка був нижче середнього. Порушені в ньому справи були трактовані дуже загально і нерівномірно, мало що даючи інтелігентному слухачеві. А вже бомбастична фразеольогія і світоглядова невиробленість була просто нестерпною. Тому Т-во письменників і журналістів мусить на будуче бути обережним у фірмуванні принагідних прелегентів, щоби не обнизити своєї будь-що-будь поважної фірми. *С. Р.*

З театру.

„Нітуш“, оперетка в 3 актах (4 відслонах).

Стара оперетка в старій обстанові і такій-же обсаді, з виїмкою відомої оперетьової співачки Ельни Гіштедт, що креувала титулову партію. Під знаком цеї співачки відбувалася ціла вистава, вона й стягнула своїм виступом численну публику, що заповнила весь театр.

Ельна Гіштедт має незвичайно симпатичний голос, наче сотворений до оперетки, й орудує ним уміло й легко. Голос цей чистий, звучний, повний мягкости, однаковий у всіх тонах — і ним вона захопила всю публику. Колиж до того додати її гарну сценічну появу (була тільки трохи за бліда) і повну темпераменту, добре обдуману гру, то не подивуємося, що героєм вечера була вона не тільки по наказу лібретистів, але й по оцінці захопленої публики.

З її партнерів слід відмітити повного гумору Совіцького в подвійній, а радше в потрійній ролі (органіста, композиста і вояка) і неврівнаного Шосланда в епізодичній ролі театрального інспіцієнта. Роля майора (Ковальський) була надто скарикатуризована і вийшла трохи за різко. Інші виконавці, мущини й жінки, були на загал на своєму місці.

„Нітуш“ як цілість вийшла бездоганно, хоч у деяких місцях слідно було слабу підготовку. Видно, що приготовлено, а радше поновлено цю річ принагідно, з приводу приїзду й виступу Ельни Гіштедт. До загального успіху вистави причинились виступи балету, які гаряче оплескувано, й оркестра під проводом Т. Серединського. *І. Н.*

Театри.

Великий Міський Театр:

22-го г. 3. попол. „Король Жигмонт Август“.

22-го г. 7·30 веч. „Іридіон“ Красінського.

Кіна.

„Аполльо“: „Пожежа Галичини“ (Переможець сердець).

„Лев“: § 182 „Знеславлена“.

„Оаза“: „Сьоме небо“.

„Палас“: „Фальшівники міліонів“ Гаррі Піль.

„Фатаморгана“: „Студент з Праги“.

Дописи.

КАЛУЩИНА. (З приводу загальних зборів Повітового Союзу Кооператив). Дня 9. вересня ц. р. відбулися в Калуші загальні збори Повітового Союзу Кооператив при участи уповажнених відпоручників сільських кооператив, делегатів Ревізийного Союзу і кількох десятків гостей. По звітах управи, надзірної ради і контрольної комісії виявилась річева і поважна дискусія, в якій забирали голос як делегати, так і запрошені гості. В дискусії ствержено, що управа ПСК., який обєднує 79 сільських кооператив, розуміє свою велику й відвічальну задачу і старається всіма силами поставити ідею кооперації на відповідній височині. Всеж таки не вдалось ще довести в сільських кооперативах до бездоганного діловодства. В дискусії ствержено три головні хиби-недомагання в кооперативній організації, які належалоб усунути. Ці недомагання такі: 1. Епідемічні манка (крадіжи). 2. Величезні борги. 3. Недостача кооперативної дисципліни. В діловому році ствержено в союзних кооперативах касового чи товарового манка на суму 22 тисяч золотих; борги далеко перевищають суму зложених уділів; кооперативи лише в 50 проц. полагоджують свої запотребування в П. С. К. Як управа ПСК., так делегати Р. С. і поодиноких сільських кооператив, отже цілі збори, ствердили в кооперативнім організмі три грізні недуги, які гальмують його природний розвиток, а навіть загрожують життю. Щоб ці недуги вилічити, подавали поодинокі бесідники менше або більше влучні рецепти. Одні радили вибрати спеціяльну комісію до розсліджування манк, інші домагались підвищення платні службовикам, ще інші радили стягати борги за посередництвом ПСК судовою дорогою і т. і. На мою думку всі ці засоби не доведуть до мети. Практичний лікар не обмежується до сконстатування такої чи іншої недуги у свого пацієнта і до записання ліків, лише старається дослідити причину недуги і її усунути, а тоді недуга сама уступить. Так і тут треба вишукувати причину цих недомагань і її усунути. Якаж є причина цих ненормальних відносин? Відповідь на це питання одна: Причиною цих недомагань в кооперативній організації є недостаточна просвіта загальна, а спеціяльно недостача просвіти кооперативної в широких масах українського населення. Без просвіти нема кооперації. Просвіта мусить прокладувати шлях кооперації і йти в парі з кооперацією. Тимчасом того нема. Деякі ПСК подбали про постійних агрономів, а не подбали про просвітних робітників. Крім агрономів належало би при кожнім ПСК мати постійного просвітнього референта, який їхав би від села до села і живим словом ширив просвіту й кооперативну ідею. Другим середником до ширення просвіти й кооперативної ідеї є друковане слово. Кожна солідна організація має свою пресу, котра є тим могутнім чинником, що сполучає міцним цементом усіх членів даної організації в одну велику родину. Має і кооперативна організація свою пресу, світ „Господарсько-Кооперативний Часопис“, але цей часопис ні формою ні змістом не відповідає повищому завданню, для широких мас українського населення є він неприступний і малоцікавий. З нього користають лише члени управи і по части члени надзірних рад, натомісць для загалу членів, що стоять на низькім рівні інтелектуального розвитку, є він за мало популярний. Щоби кооперативну ідею ширити з успіхом, мусить кожний член кооперативи користати з кооперативного часопису. А що членів кооператив є около пів міліона, повинен в такім накладі виходити й кооперативний часопис. Український часопис в піаміліоновім накладі — це мрія, але це вже перевели в себе англійці, німці, французи й інші. Правда, хто знає, як український селянин нерадо купує часопис, не буде сумніватися, що видаток хочби 10 зол. у рік є для нього великий; але наш кооперативний часопис міг би легко виходити в 50.000-нім накладі. Це дасться зробити в такий спосіб. Припім, що сільська кооператива обєднує 150 членів. Управа ділить членів на райони, себто на гуртки по 10 членів; у кожнім гуртку вишукує найспосібнішого лектора, якому буде посилати часопис. Цей лектор буде раз у тиждень збирати свій гурток і йому читати часопис (якщо всі члени письменні, можна передавати часопис з рук до рук). Кожний рада послухає читаного, а по прочитанню вивяжеться гутірка (дискусія), яка причиниться до оживлення і до вияснення змісту прочитаного. Кошти булиб мінімальні, бо на одного члена припадалоб заплатити одного золотого в рік, а на це вже стати і найбіднішого. При такім великім накладі можнаб редагувати часопис обширніше і крім кооперативних відомостей можнаб поміщувати в ньому короткі статті на біжучі теми: політичні, культурні й господарські та переплітати їх сміховинками, жартами й дотепами. Користь з цього булаб величезна, а навіть усталиб до певної міри партійні незгоди, бо популярний кооперативний часопис зєднав би всіх членів щейно в одну велику українську сімю. *П. Гайда.*

Зі спортового життя.

Ситківкові змагання за мистецтво Львова.

На закінчення ситківкового сезону уладжує Львівський Клюб Ситківкарів змагання за мистецтво Львова в днях 27—30 вересня ц. р. Сьогорічні загальні, а потім краєві ситківкові змагання, що відбулися на весну, одні у Львові, другі в Коломиї, виказали значний поступ нашої ситківки. Поступ цей видно у піднесенні загального рівня гри, а передовсім у сильнім вирівнанні класи чолових грачів. Зникає ця ріжниця, яку було видно ще минулого року між першим і кількома другими та між тими й дальшими. Мистець Рожанковський — уже має конкуренцію, одначе наразі годі буде мабуть видерти йому пальму першенства. Тому змагання ці покажуть публиці дуже цікаву та завзяту боротьбу за почесний титул, тимбільше, що стрінеться тут ціла еліта нашої ситківки як Львова, так і провінції. Змагання відбуватимуться на товах при вул. Войтіха. Зголошення до 26. вересня приймає голова Л. К. С. п. В. Паліїв у книгарні Шевченка, Ринок ч. 10. Вписове від поодинокої гри 3 зол., від подвійної та мішаної 1 зол.

Нові книжки й журнали.

Григорій Омельченко **„Я. Г. Кухаренко, наказний отаман війська чорноморського“.** З нагоди 65-ої річниці смерти Я. Г. Кухаренка й 5-ої річниці виготовлення до друку видання збірки його творів. Накладом В-ва „Ока“. Коломия, 1928. Розмір: мала 8-ка.

M. Cápek-Chod **„Droga do szczęścia“. Przekład autoryzowany M. Budkiewiczowej.** Warszawa; Bibljoteka Groszowa, 8°.

Charles Engliš **„Le Budget de 1929“. Sources et documents Tchécoslovaques, N-o 7. Edition „Orbis“. Prague, 1928.**

„Кооперативна Республика“, економічно-суспільний місячник. Львів — вересень, 1928. Зміст: В. Саніцький: Микола Зібер; С. Бородаєвський: Проблеми кооперації й мира; Ів. Храпевич: Кооперативний максималізм; О. Мицюк. Сільське господарство та індустрія СССР; Е. Давід: Кооперативізація сільського господарства; Кріза польського текстильного промислу; І. Галущинський. Фінансування консумції; К. Коберський. Кредит; К. Гільдебранд: Головні проблеми ведення кредитових кооператив. Л. Дік: Техніка кооперативної торгівлі в Німеччині; Господарська хроніка, І. Лапчук: Огляд кооперативного руху в перемиській окрузі; З життя чужої кооперації; Серед книг і журналів; Болючі втрати.

„Життя й Революція“, місячник. Книжка IX, вересень 1928. Державне видавництво України. Зміст: Д. Загул — Лист; Д. Загул — Дивлюсь у далеч, М. Івченко — На д'є-спань; М. Семенко — Дніпр-оль-стан; Я. Качура — Чад; М. Бажан — Фокстрот; Ш. Андерсон — Усі враз; М. Пригара — Вдови; Б. Антоненко — Давидович. — 2×2 = 4?; Я. Савченко — З поточної художньої літератури; П. Филипович — Образ Прометея в творах Лесі Українки; Б. Якубський — Спадщина Лесі Українки; М. Зеров — У справі віршованого перекладу; Ю. Смолич — Українські драматичні театри в сезоні 1927—28 років; Е. Перлін — Чернишевський — романіст та теоретик мистецтва; иншим перекладної літератури; М. Вороний — З приводу „Спомини М. Л. Кропивницького“; — бібліографія.

„Жіноча Доля“ — двотижневик для українського жіноцтва; Коломия, 15. вересня 1928.

„Літопис українського руху“ — орган Державної Бібліографії; щотижне видання Української Книжкової Палати. Рік вид. 5-й, N-о 29—30.

„Духовний Сівач“ — церковно народній ілюстрований журнал, виходить два рази кожного місяця й є присвячений справам Православної Церкви. Рік вид. 2-ий, число 12.

„Віра і Наука“ — евангельський часопис, присвячений духовному, культурному і економічному життю українського народу; Коломия, 7. вересня 1928.

„Сільський Господар“ — орган Краєвого Товариства Господарського „Сільський Господар“; Львів, дня 15. вересня 1928.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Стоянів
23/IX Циганка Аза.
24/IX Маруся Богуславка.

Горохів
25/IX Циганка Аза.
26/IX Гейша.
27/IX Вихрест.

Перед виїздом на Волинь Театр дня 6. і 7. X. завітає до Львова з опереткою „Гейша“. 2—?

Проби хору Тов. Боян зачинаються второк 25 вересня 1928 о год. 7·30 вечір. З огляду на близький речинець концерту проситься о численну участь. Вписи нових членів відбуваються перед пробою кождого вторка і пятниці від год. 7. вечір. 1-1

Після дипльомового іспиту на Висовій Торговельній Академії у Відні, Володимир Яшковський із Заліщик промовався дня 17. 8 ц. р. на інжиніра торговельних наук на Висовій Технічній і Кольоніяльній Академії в Лієж на основі праці: „Україна і Росія як господарські області в Східній Европі“. 528 1-1

Віча сен. Кисілевської відбудуться в таких місцевостях: в Ходорові 20. ц. м., в Сколім 21. ц. м., у Славську 22. ц. м., в Золочеві 24. ц. м., в Дорожеві, пов. Самбір 30. ц. м.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ служниці до всього від 1. X. Українки досить інтелігентної, котра любить діти, скромних вимагань. Подати услів'я, свідоцтва, фотографію. Komisarz Pohorecki Puławy. 593 1—2

ПАРЦЕЛЯ В ГРЕБЕНОВІ — чудово гарно положена, 400 сажнів, за 1300 зол. до продання. Близші інформації в Торг. Пром. Банку, Львів, Бойків 4. 695 1-2

ВДОВА бездітна, або сирота по священику, в середнім віці, господарна, загідна, з рекомендаціями поважних осіб, знайде вигідне приміщення в домі у підписаної. Олена Бенцилова, жена пароха в Старім Самборі. 593 1-3

НА СПЛАТИ **ОТОМАНИ** 55 зол. **КАНАПКИ** 55. Фотелики до розкладання 15. Фабрика **ЗАКС** Личаківська ч. 132. 502 4—7

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“ також біжутерію власного виробу поручає: Домбровський - Рожажевський, Львів, (Готель Жоржа) — Догідні умови. 2481 15—?

МАТЕРАЦИ з морської трави 30 зол. Волосяні 75 зол., машинове перероблювання і дезинфекція 10 зол. Дротяні вклади 26 зол. — Фабрика Закс, вул. Личаківська ч. 132. 488 5 7

ЛІЖКО кухонне 13 зол. Сіткове 40. — Скринькове тапіцероване 45. — Дротяні вклади 26. — Фабрика Закс вул. Личаківська ч. 132. 485 6—8

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, на Марійська ч. 5. Купую бриляти, золото сріблo, плачу найвищі ціни. 3 116-?

НА сплати ЛІЖКА мосяжні 200 зол. На провінцію без порученя — Фабрика Закс, вул. Личаківська ч. 132. 487 4—7

ФОТ. ЯНУШЕВИЧ — вул. Вінц. Поля ч. 1. (бічна Зеленої) Тел. 59-60 505 1—5

ТОЛОЧАЛЬНЯ наймодніших десенів на плюшевих плащах, навіть знищених. Відсвіжування на спеціяльних машинах. Переробдювання на модний фасон. Фарбовання футер липським способом. — М. Волянська-Павлюх, Львів, вул. Собіського ч. 12. Тел. 17—04. 270 6—?

ВЛАСНИЧКА вищої школи жіночого кравецтва повідомляє, що при школі відкрито робітню мундурків, для учениць жіночих шкіл, по ціні 20 зол. Також приймає працю в найскромнішім крузі, по найнищих цінах. М. Коздовська, Академічна 22. 497 3—?

МАЮ честь довести до відома, що з днем 15.IX. 1928 я отворив реставрацію „ГИГІЄНА“ в Турці н/Стр. (Ринок, дім п. Лєрера). Кожночасно добірні зимні і горячі потрави, солідна обслуга. — Вечером концерт. Поручаючися ласкавим вглядам — остаюсь з високим поважанням А. Тенненбаум. 599

НА дуже корисних услівях продам новий дім одноповерховий з вільним мешканням, річний чинш чотириста дол. Готівка 2.200 дол. Ігнат, Куркова 24. Львів. 599 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ФАХІВЦЯ

до організації експорту яєць, приймає Центросоюз. Посада до обняття сейчас, платня відповідно до кваліфікацій. Письменні подання з відписами свідоцтв і описом життя слати на адресу: Центросоюз, Львів, Зіморовича 20. 588 2—2

КОНКУРС.

Виділ Філії „Просвіта“ і Кружок УПТ. в Теребовлі оголошують конкурс на посаду сталого урядовця обох товариств. Вимагається бодай нище середне образовання, курс освітний або дво-літна практика при освітно-шкільних інституціях. Подання слати до 15.X. 1928 до виділу Філії „Просвіта“ в Теребовлі. Умова на місци. 584 2—3

Подяка.

По важкій втраті нашого любого і дорогого Брата, Евгена Козакевича, ем. професора української гімназії в Коломиї зазнали ми від наших свояків, приятелів і знакомих стільки доказів щирого співчуття, що почуваємося до обовязку, цею дорогою подякувати їм за теплі слова розради. — З окрема дякуємо щиро: Вп. П. д-рови Іванови Ціпановському за те що з повним відданням і сердечности опікувався нашим Братом в часі його довгої і важкої недуги, Всч. ОО. Катех. Станеському, Даниловичеви і Козубови за ласкаві відвідини його в часі недуги, Всч. О. кат. Козубови за душевну поміч для Покійника в тяжких годинах смерти, Всеч. О. Деканови Олександрови Русинови, пароховi міста Коломиї за похоронний провід і за прощальне слово над домовиною, Всеч. ОО. Катехитам Гіссовському, Станецькому і Козубови за ласкаву співучасть в цім сумнім обряді, ВП. Професорови Богданови Левицькому, що попрощав Небіщика сердечне в імени Учит. Збору і Товаришів співпраці, ВП. П. Меценасові д-рові Кир. Трильовському за тепле надмогильне прощання в імени Товаришів з давних часів академічних, ВП. Дирекції і Світлому учит. Зборові української гімназії в Коломиї, як також Хвальній Управі „Учит. Громади“ за вінці і участь в похороні, Світлій Редакції щоденника „Діло“ за память і сердечну згадку про Свого бувшого співробітника. — Вкінци висказуємо щире „Спаси-Біг“ всім бувшим Ученикам Покійного, як рівнож всім своякам, приятелям і знакомим, що зволили віддати останню прислугу тлінним останкам нашого дорогого і любого Брата.

Володимир Козакевич,
ем. радник судовий в Самборі.
д-р Олександер Козакевич,
лікар в Коломиї.

529 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів Ринок ч 10